Bureau Buhrs
communicatie &
gebiedsmarketing

17 mei 2023

Participatie in Drimmelen

Verder met Dorpsgericht Werken en andere vormen van participatie

Marinka van Vliet & Xandra Kok

Vandaag

- Aanleiding
- Totstandkoming participatiebeleid
  - Uitkomsten flitspeiling
- Opzet participatiebeleid
- Vervolg
- Vragen

Aanleiding

Waarom participatiebeleid? (1/3)

1. Behoefte vanuit de gemeente
    - Initiatief vanuit de uitvoering: vanuit verschillende afdelingen hebben medewerkers te maken met participatie
    - Behoefte aan structuur en concrete handvatten
    - Diverse doelgroepen worden nu onvoldoende bereikt

Waarom participatiebeleid? (2/3)

2. Ambities coalitieakkoord 2022-2026: vaker en beter in gesprek

- Hoe kunnen we de zwijgende meerderheid bereiken/betrekken?
- Open staan voor andere vormen burgerparticipatie
- Samen met inwoners kijken naar opgaven woningbouw, natuur & groen, verkeer & inrichting, duurzaamheid, economie, recreatie, toerisme, etc.
- Stem jeugd moet gehoord worden

Waarom participatiebeleid? (3/3)

3. Wetgeving Rijksoverheid
   - Verplichting vanuit de Omgevingswet
   - Versterking Participatie op Decentraal Niveau

De Omgevingswet schrijft voor DAT participatie moet plaatsvinden, maar niet HOE

Wanneer is participatie 'genoeg'?

Hoe toetst de gemeente?

Participatiebeleid: wat levert het op?

- Borgt voldoende aandacht voor participatie
- Zorgt voor een consistente aanpak → structuur
- Borgt kwaliteit
- Biedt duidelijkheid intern & extern

Wat is participatie? En wat niet?

Participatie is …

‘Het in een vroegtijdig stadium betrekken van bewoners(groepen), ondernemers, verenigingen en samenwerkingspartners bij maken van visies, beleid en plannen van de gemeente ’.

Maar hoe geven we daar in Drimmelen vorm aan?

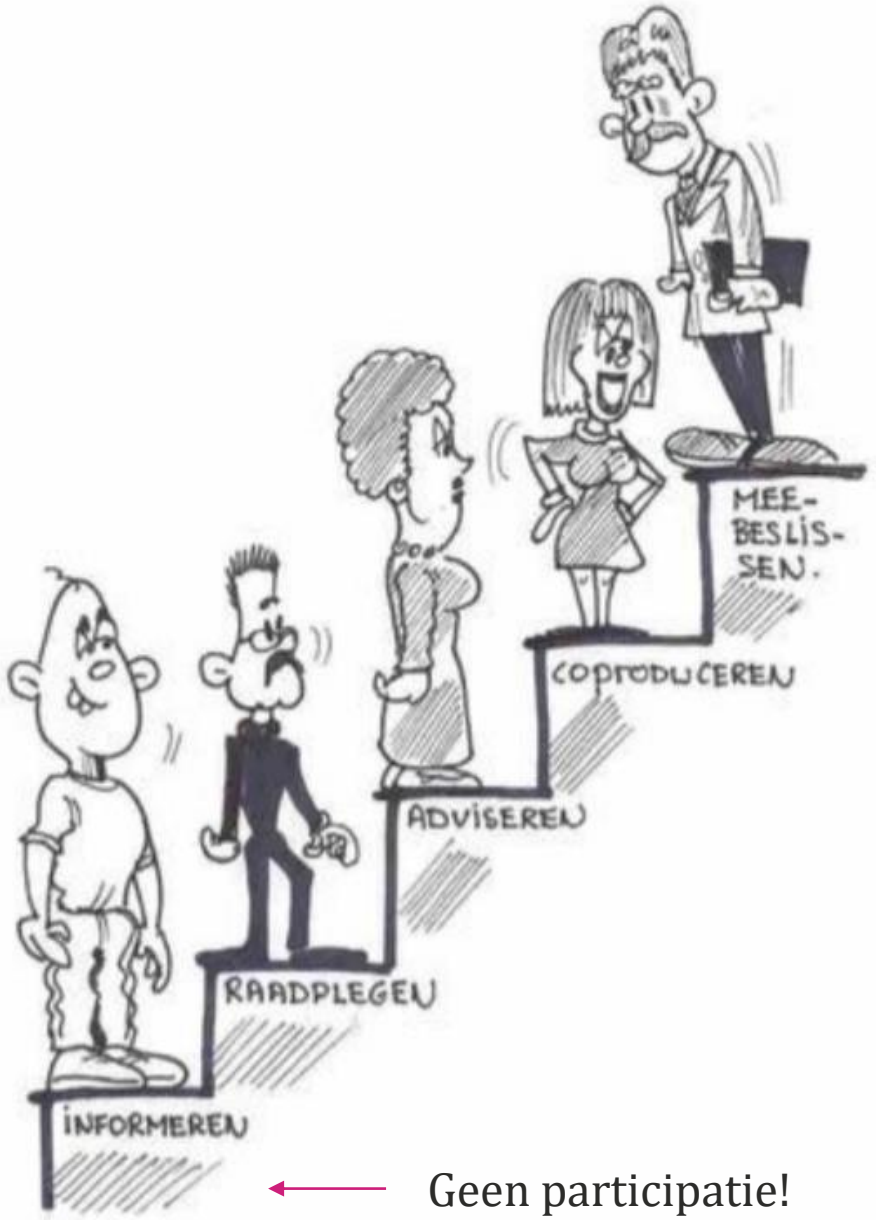

← Geen participatie!

Participatieladder

Bureau Buhrs

Vormen van participatie

Representatieve democratie

Gekozen volksvertegenwoordiging
Politieke gelijkheid voor iedereen

Participatieve democratie

Burgerparticipatie

Start bij de gemeente
Inwoner als participant
Gemeente als initiatiefnemer
Gedacht vanuit beleid en plannen

Overheidsparticipatie

Start bij de inwoner
Inwoner als initiatiefnemer
Gemeente als facilitator/beoordelaar/verbinder
Gedacht vanuit kansen (ja, mits)

Privaat georganiseerde participatie

De initiatiefnemer betrekt de omgeving bij zijn plannen. De gemeente weegt de informatie over de participatie mee in de integrale belangenafweging om tot de beoordeling van het plan te komen.

Participatie vs. inspraak?

- Participatie:
  - Meedenken of meedoen
  - Vroegtijdig / voortraject van beleids- of planvorming
  - Informeel proces

- Inspraak
  - Inspraakreactie of zienswijze
  - Toetsend voorafgaand aan besluitvorming
  - Formele procedure (basis voor bezwaar en beroep)

Totstandkoming participatiebeleid

Bureau Buhrs

Waar zijn we mee bezig?

- Denkwijzer

  hoe we werken: aanpak participatie, uitgangspunten, rolverdeling.

- Werkwijzer

  wat we precies doen: praktische handvatten, toolbox met middelen en aandachtspunten specifieke doelgroepen.

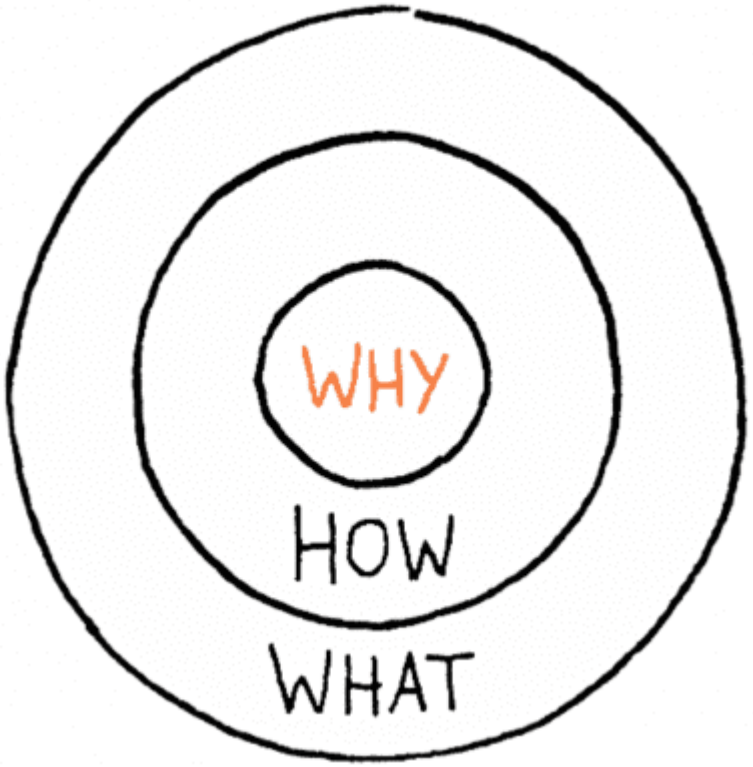

Why staat in Visie Dorpsgericht Werken & het Coalitieakkoord

Proces

- Onderzoek participatiebehoefte
  - Analyse belevingswerelden inwoners
  - Diepte-interviews
  - Flitspeiling: participatie over participatie
- Opstellen concept denk- en werkwijzer
- Gesprek met bewoners (229): fysiek en digitaal
- Gesprek met jongeren
- Denkwijzer vaststellen Raad
- Uitvoering & implementatie
  - Workshop participatie medewerkers – werkwijzer aanscherpen

Uitkomsten flitspeiling

Bureau Buhrs

Onderzoeksvraag

Wat zijn de wensen en behoeften van de inwoners, belangengroepen en andere stakeholders met betrekking tot het gewenste participatieproces van begin tot eind, zodat zij beter bereikt en betrokken kunnen worden in plannen, visies en beleid?

Respondenten

- Aantal respondenten: 659
- Aantal compleet ingevuld: 464 (analyse per vraag)
- Evenredige verdeling over dorpen
- Leeftijdsverdeling:

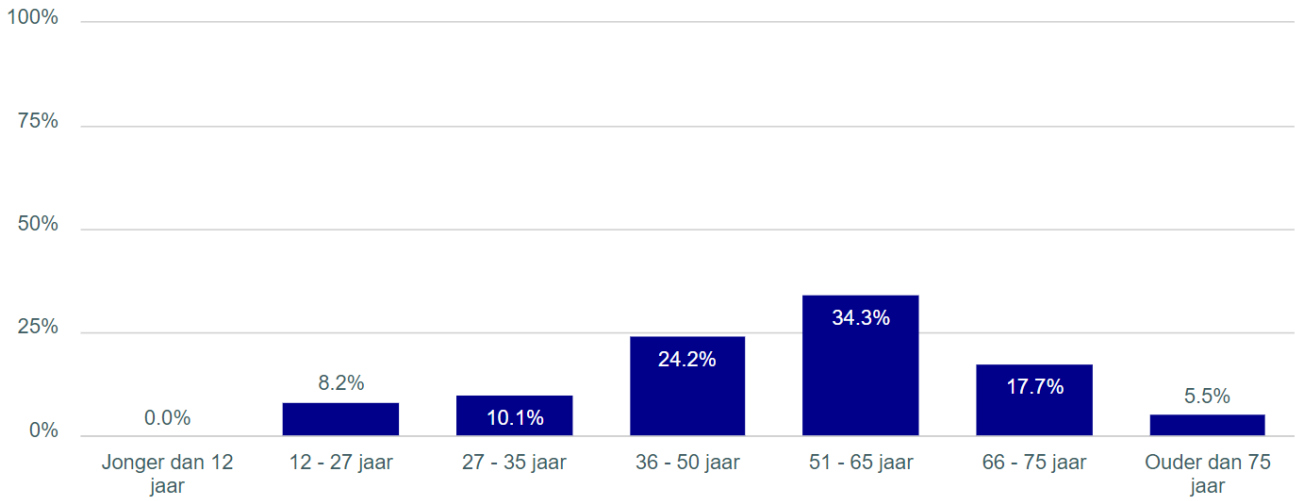

Bereidheid meedoen

- 95% geeft aan (misschien) mee te willen denken
- Bereidheid het hoogst als het gaat over onderwerpen over het eigen dorp
- Meerderheid wil vroeg in proces betrokken worden (nog geen concrete plannen of keuze gemaakt moet worden tussen plannen)
  - Voornaamste reden om niet mee te willen denken:
    - Gebrek aan tijd
    - Gevoel dat er niets met inbreng gedaan wordt
    - Als het gaat om een onderwerp dat niet interesseert

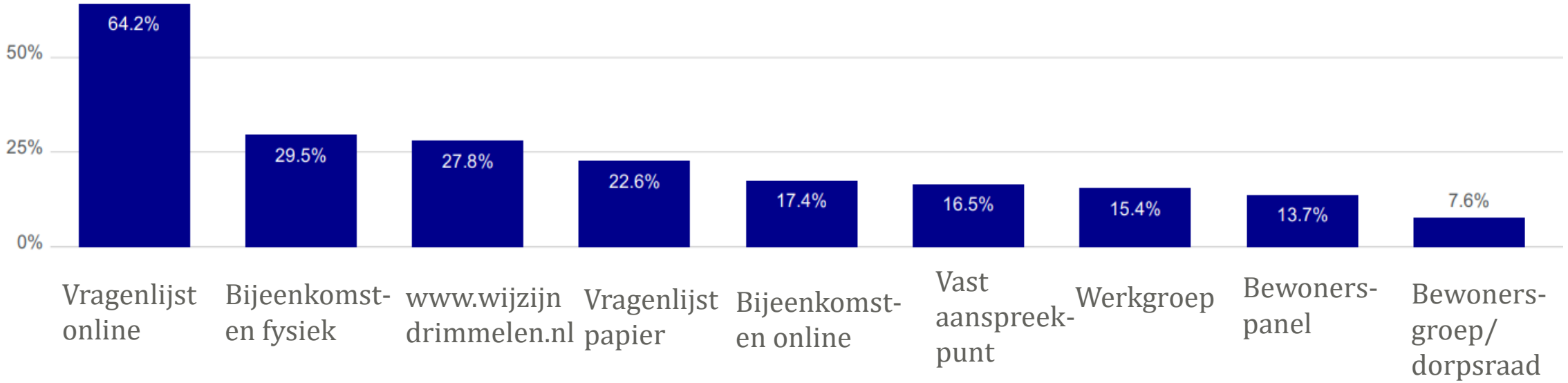

Via welke middelen?

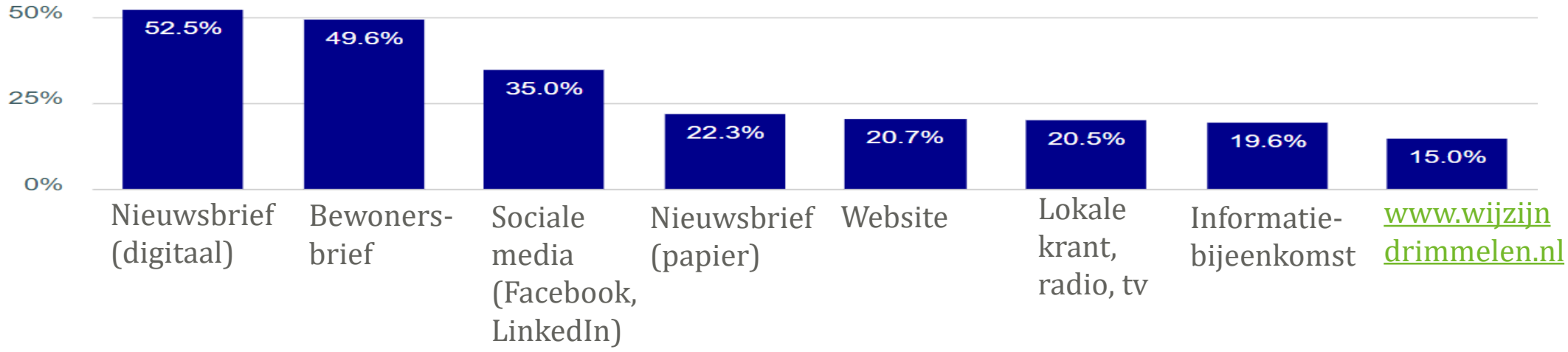

Via welke kanalen?

Uitkomsten flitspeiling – wat kan de gemeente nog meer doen?

- Duidelijkheid over de hoeveelheid invloed op besluitvorming
- Proactief & duidelijk communiceren
- Transparantie en eerlijkheid
- In een vroeg stadium betrekken
- Duidelijke terugkoppeling

- Via online kanalen, een vragenlijst of ‘t Carillon
- Denk aan kwetsbare mensen (o.a. laaggeletterden en ouderen)

Jongerenparticipatie

Jongerenadviesraad? (N=51)

Andere ideeën?

- Via sociale media (o.a. TikTok, Instagram)
- Via school
- Evenement organiseren
- Over onderwerpen die jongeren aangaan
- Online vragenlijsten
- Samenwerking KPJ
- Drempel zo laag mogelijk maken

Concept participatiebeleid: denk- en werkwijzer

Bureau Buhrs

Denkwijzer

- Aanleiding participatiebeleid
- Visie op participatie
- Uitgangspunten
- Rolverdeling (ambtelijke organisatie, gemeenteraad, college, inwoners, ondernemers, organisaties)

Doelstellingen participatie

- Betere plannen, producten & uitvoering
- Beter ontwikkelings- en besluitvormingsproces
- Draagvlak voor ontwikkelingen/ vernieuwing
- Verbinding in de maatschappij
- Bewustwording over beleidsthema's

Uitgangspunten

- We werken samen om plannen en beleid te verbeteren
- We zorgen dat iedereen mee kan doen
- We beginnen op tijd
- We zijn duidelijk; vooraf, tijdens en na afloop

Rolverdeling

- **Gemeenteraad**: kaderstellend, controlerend en besluitvormend
- **College B&W**: participatie bevorderen binnen eigen portefeuille en belangen/uitkomsten participatie afwegen in besluitvorming
- **Ambtelijke organisatie**: organisatie en uitvoering participatie, afwegen belangen
- **Inwoners, ondernemers & organisaties:** participatie conform participatieplan, afhankelijk van de participatieruimte (informeren, raadplegen, adviseren, coproduceren & meebeslissen)

Werkwijzer

- Gefaseerd **stappenplan** met afwegingskader
- **Toolbox:** middelen per fase, inclusiviteit (tips per doelgroep), BSR leefstijlen

Stappenplan met afwegingskader

1. **Participatieanalyse**: wat is het vraagstuk, fase proces, omgevingsanalyse, impact, randvoorwaarden, rol college/raad,
2. **Participatieplan**: doel, doelgroepen, niveau, ruimte, aanpak
3. **Uitvoering**: wie doet wat en wanneer?
4. **Participatieverslag:** en bij langdurige projecten tussentijdse terugkoppeling

Extravert

Ego georiënteerd

Groepsgeoriënteerd

Introvert

ROOD VITALITEIT

Assertieve, energieke mensen

Grenzen verleggen

Levenslustig
Uitdaging
Vrijheid
Gepassioneerd
Eigenzinnig
Intelligent en zelfbewust
Genieten van het leven

GEEL HARMONIE

Sociale, open mensen

Gezelligheid en sociale banden

Gezinsleven centraal
Interesse in anderen
Gemakkelijk
Sociale verbondenheid
Harmoniezoekers
Spontaniteit
Eerlijk

BLAUW CONTROLE

Ambitieuze, dynamische mensen

Manifestatie en controle

Zakelijke houding
Zelfverzekerd
Succes en status
Onafhankelijkheid
Carrièregericht
Materialistisch
Exclusiviteit

GROEN BESCHERMING

Serieuze, bedachtzame, nuchtere mensen

Zekerheid in directe omgeving

Veiligheid
Bescherming
Geborgenheid en rust
Kalm en evenwichtig
Routineus
Conservatief
Traditioneel

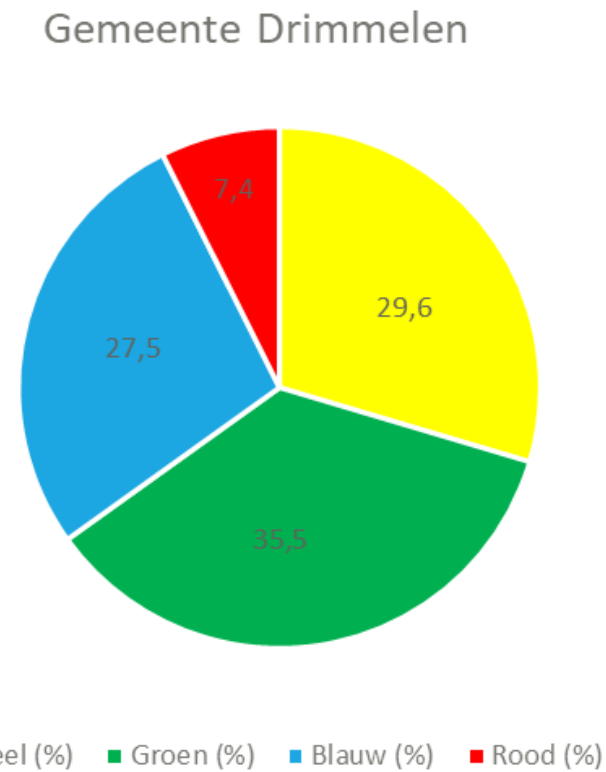

Belevingswerelden

Bureau Buhrs

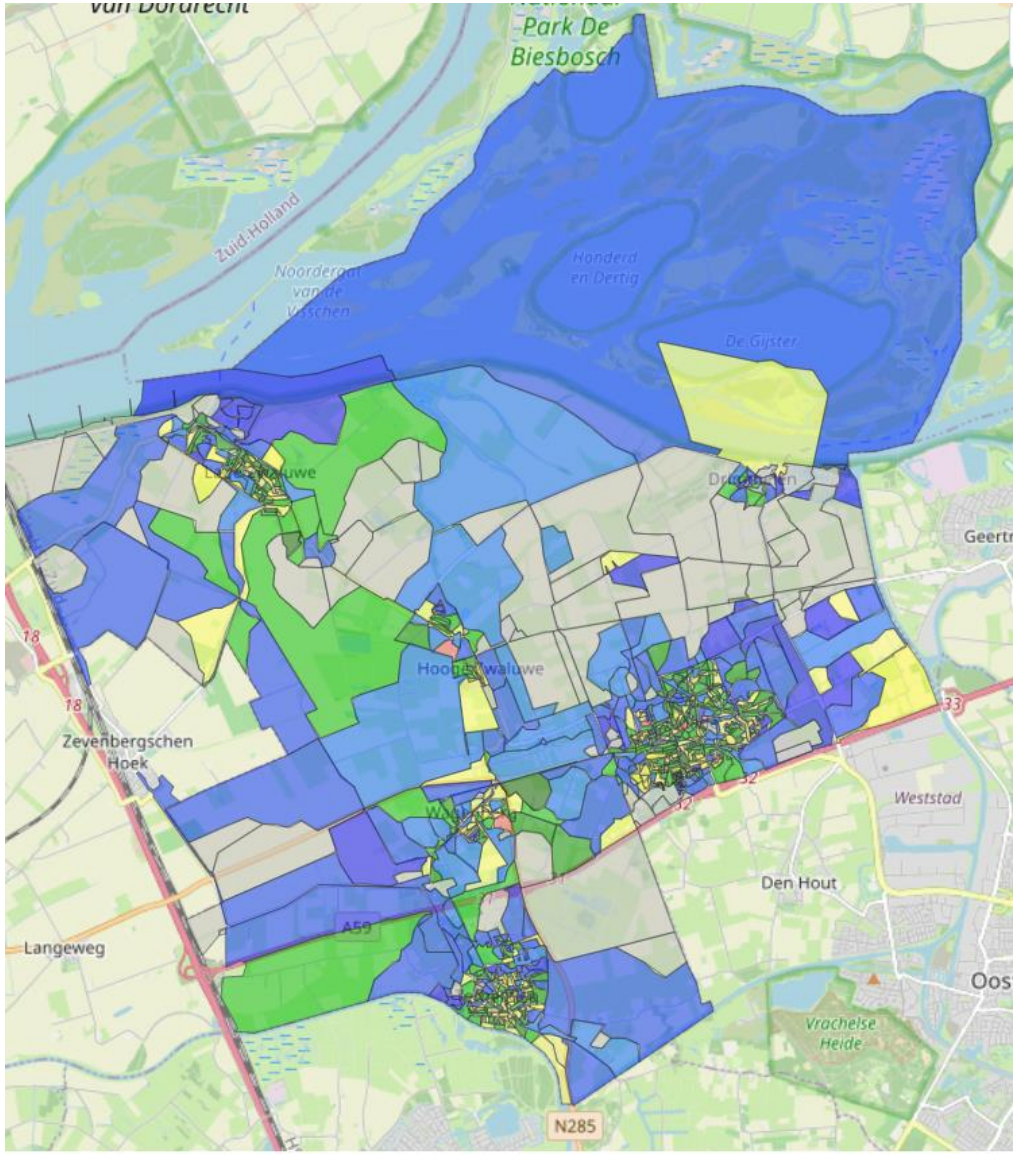

Op postcode-6 niveau

Belevingswerelden Drimmelen

Bureau Buhrs

Houding t.a.v. vernieuwing

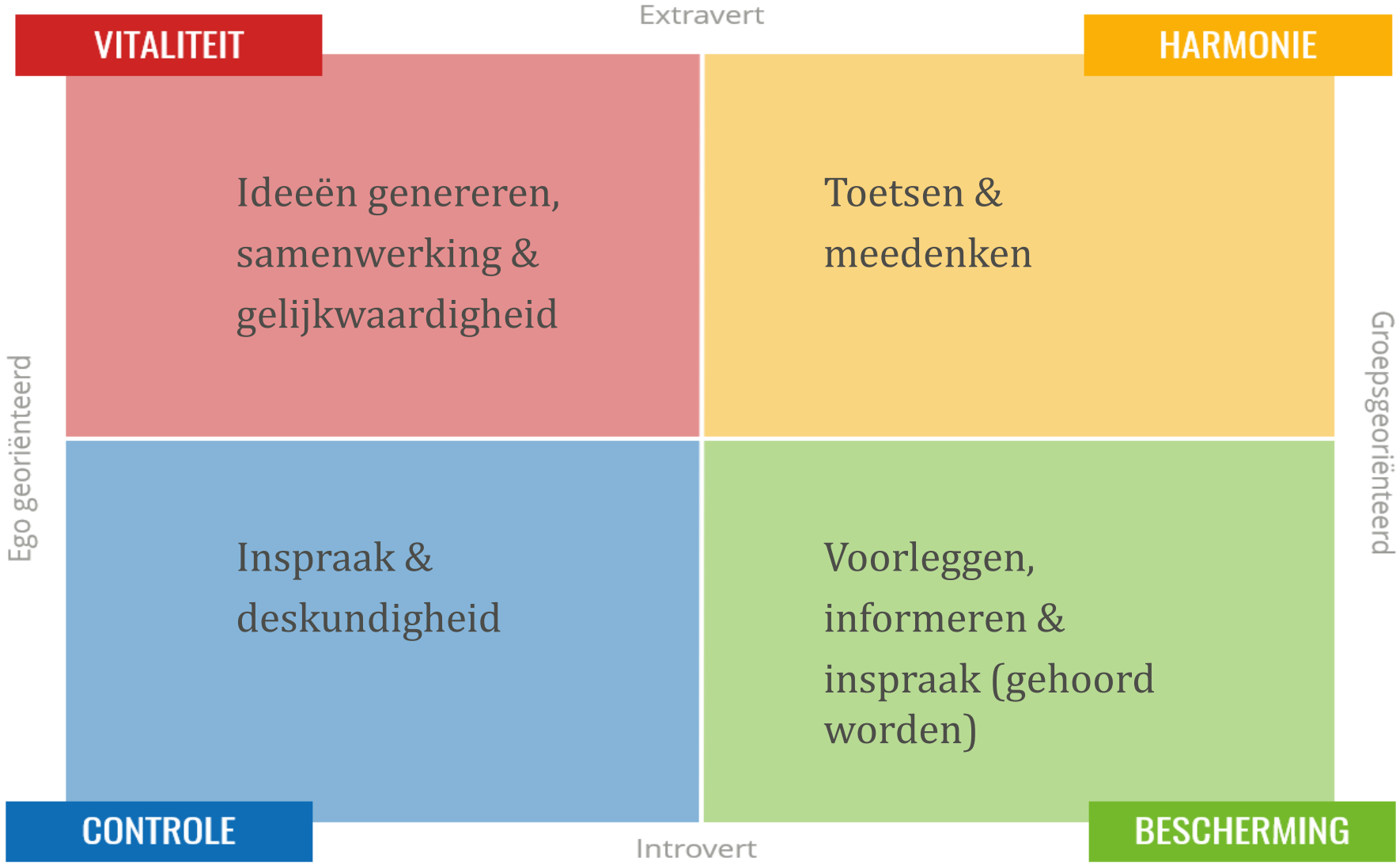

Verwachting t.a.v. participatie

Vervolg

Borging participatie in de organisatie

Participatie

- vraagt **inspanning** van alle medewerkers die te maken hebben met het maken van visies, beleid en plannen, om participatie integraal onderdeel te laten zijn van het werk
- vraagt **structurele inzet van expertise, advies en tools**
- vraagt **financiële middelen** om participatie uit te voeren
- vraagt **tijd** om participatie uit te voeren
- vraagt om **oefenen**, trainen, monitoren en evalueren

Participatie is een vak, geen vinkje!

Borging participatie in de organisatie

Hoe zorgen we dat iedereen hiermee gaat werken? Bijvoorbeeld:

- Ambassadeurs
- Aanhaken projectmatig werken (rol MT/College)
- Buurtbudgetten
- Participatieteam
- Cursus/training werken met participatie
- Onderdeel projectplannen (en dus ook financiering en capaciteit)

Vervolgstappen

- Gesprek met bewoners: fysiek en digitaal
- Gesprek met jongeren
- Afronden Denk- en Werkwijzer, beleid, verordening
- Aanvullen tools (bijv. facilitators, digitale enquêtetool)
- Training/voorlichting collega's (projectleiders)
- Borging aanpak

- Terugkoppeling inwoners (informeren over 'nieuwe' participatiewijze)

Vragen?